

snit bliver noget tvivlsom. — Denne Indvending er nærmest rettet mod Bestemmelsen i § 1 — sidste Stykkes første Del, ved hvilken Afgang til vedvarende Benyttelse af Inddragningsretten efter Lov af 19de Februar 1861 § 2 vil gøres afhængig af, at Eieren, ved at gaa ind under Bestemmelserne i Lovens 2det Afsnit, erhverver en ny Ret, men ogsaa under nye Vilkaar.

Da jeg maa fastholde, at der over alt, hvor der er Spørgsmaal om en tvungen Eiendomsafstaaelse, maa gives fuld Erstatning ikke alene for selve den afstaaede Eiendom men ogsaa for Forringelse i Værdi af den tilbageblivende Del af Eiendommen, — hvilket Princip ogsaa er fuldstændigt i Lovene om Afstaaelse af Eiendomme til Jernbaneanlæg, Landeveje osv. — savner jeg hertil sigtende Bestemmelser i Lovforslagets første Del, idet det ikke kan anses som givet, at den Afgang, Eieren nu har, end sige da en formindsket Afgang, til Afrunding af Fæsteeiendomme vil være tilstrækkelig til at bøde paa den ved tvungen Salg af alle Fæstegaardene frembragte Lemlestelse og Adspaltelse af den tidligere samlede Eiendom.

Angaaende Bestemmelserne i det 2det Afsnit af Loven skal jeg kun bemærke, at naar dettes Karakter fastholdes, kan man selvfølgelig med Hensyn til de enkelte Bestemmelser bevæge sig med en stor Frihed; og at jeg vilde anse det for heldigt, om den Afgang, man vil give Eieren til at kunne beholde en Del af Godset som frit Gods, ikke blev afhængigt af, at han paa en Auktion skal være nødt til at overbyde Andre, navnlig Fæsterens Efterladte, og at Bøden for Tilfredsstillende af de paatagne Forpligtelser kunde komme til at staa selvstændigt for sig uden al Forbindelse med de Fordere, man vil lade tilflyde Gods-eieren som Vederlag for Forpligtelserne.

Udvalgets Medlem Breinholt deler i det Væsentlige de i Omringningsforslaget indeholdte Anskuelser, men tillader sig at henpege paa Udfælgigheden af, at § 9 Lit. a og b udgaar, hvorved det vilde sikres, at Gaardens Salg hovedsagelig til Fæstefamilierne bliver fuld Virkelighed.

Udvalgets Flertal (Andersen, Brod, Drefing, Hansen, Larsen og Mogenssen) har ikke været istand til at vinde den Overbevisning, at det foreliggende Udkast skulde frembyde et brugeligt Grundlag for en endelig Afsløsning af Fæsteforholdet. Den korte Tid, der er levet inden Samlingens Slutning, vil imidlertid ikke tillade en i det Enkelte gaaende Belysning af Forslaget, og vi skulle derfor ikkun dvæle ved Hovedbestemmelserne i samme.

Den Opgave, som Forslaget stiller sig, er, som i Mindretallets Betænkning udtalt, at give Fæstelovgivningens dens endelige Afslutning ved at paabyde Salg af enhver Fæstegaard, som bliver ledig efter 1ste April 1874, og dertil at knytte Bestemmelser, der, idet de udøve et Tryk baade paa Eiere og Brugere, tilfigte at bringe Gaardene i de sidstes eller deres Familiers Hænder paa billige Vilkaar. Medens det oprindelige af Forslagsstilleren fremlagte og i Thinget forhandlede Forslag stræbte at naa dette Maal ved den Bestemmelse (§ 2), at Gaardene i Tilfælde af, at det ikke kom til en frivillig Overenskomst mellem Eieren og Fæsterens Efterladte, skulde sælges ved offentlig Auktion til Selvete frit for Fæstevang, imod at en Fjerdedel af Kjøbesummen skulde tilfalde Statskassen, gaar det nu fremsatte Lovforslag i saa Henseende en anden Vej. Det paabyder Salg af alle efter 1ste April 1874 fæsteledige Gaarde, men fordrer ikke, at Eieren skal være pligtig at indlade sig i Forhandlinger med Fæsterens Efterladte, eller at han ubetinget skal indbetale en Del af Kjøbesummen, hvis Gaarden gaar ud af Fæstefamilien (§ 1). Derimod indbyder det Jordrotterne til frivillig at paatage sig den Forpligtelse at sælge til Fæstefamilien og til, hvis Overdragelse paa denne Maade ikke opnaas, at erlægge en Fjerdedel af Gaardens Auktionspris til Statskassen — en Fond til Landvæsenets Fremme — og stræber at formaa dem til at paatage sig en saadan Forpligtelse ved som Erstatning for Fjerdedelen at aabne Afgang til forskellige Fordere, der efter Forslagsstillerens Begrundelse af Forslaget skulde tillade dem at give den efter Godsets Salg